GAZETA PORANNA

• NIEZALEŻNY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW •

Nr. 6903. Lwów, piątek, 30 listopada 1923. Rok XIV.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza. Cena egz. 30.000 Mk.p. Redaktor naczelny: JERZY KONARSKI

Banda rozbójnicza postrachem Pokucia

Ustalenie czynszów na grudzień

Bandyci postrachem Pokucia

(do artykułu na str. 3).

Herszt bandy: Koźma Własijczuk, Ołeksa Ławruk, Semen Uhryńczuk Wasyl Kusznir i „ataman" Mojesej Hajowy.

Czesi wysiedlają gości ukraińskich.

(Telefonem od naszego koresp.).

Praga, 28 listopada

(N) Rząd czechosłowacki wydała rozporządzenie by emigranci ukraińscy przebywający w Czechosłowacji do dnia 1 grudnia opuścili terytorjum czechosłowackie.

Rozporządzenie to wywołało w kołach ukraińskich niemałą konsternację, albowiem rząd polski nie udzielił paszportów wszystkim tym emigrantom, którzy mają na sumieniu cały szereg sprawek kryminalnych popełnionych w czasie inwazji ukrainskiej we wschodniej Małopolsce. Pewna ich część stara się „zieloną granicą przedostać do kraju. W Niemieckiej Jabłonce i w Józefowie (Czechy północne) znajduje się obecnie około 400 b. ukr. żołnierzy i oficerów, którzy w pierwszych dniach grudnia udadzą się przez Rumunję specjalnym pociągiem do Ukrainy sowieckiej. Towarzyszyć im będzie w ciągu tej podróży wyższy urzędnik poselstwa sowieckiego w Pradze.

Machno udaje niewiniątko.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 28. listopada.

(J) Wczoraj rozpoczął się tu proces przeciw atamanowi Machnie i jego towarzyszom. Oskarżony Machno wygłosił przed sądem długie przemówienie w którem dowodził, że nie mógłby być wrogiem Polski gdyż jest zdecydowanym wrogiem bolszewików i w granicach Polski nie popełnił żadnego czynu, za który mógłby być pociągnięty do odpowiedzialności sądowej. Dziś przesłuchano w tej sprawie kilku świadków dowodowych, których zeznania jednak zwłaszcza skutkiem zręcznej obrony nie przyniosły żadnego szczegółu obciążającego atamana Machnę.

Wraca wolny obrót obcemi walutami?

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 28. listopada.

(J) Słychać że ministerstwo skarbu zamierza w drodze rozporządzenia w najbliższych dniach uchylić przepis o ograniczeniu handlu obcymi walutami i przywrócić prawowego handlu. Wiadomość ta wywołała wielkie wrażenie w tutejszych sferach handlowych.

Interpelacja klubu P. S. L.

w sprawie parcelacji dóbr Gai.

(Telefonem od naszego koresp.).

(M) Klub PSL. zgłosił na ostatniem posiedzeniu sejmowem interpelację do pana ministra reform rolnych w sprawie parcelacji dóbr Gaik koło Kamionki Strumiłowej. Interpelanci wywodzą, że majątek powyższy został rozparcelowany przez pana Godlewskiego juniora (syna adwokata lwowskiego Godlewskiego). Otóż większa część tego majątku została sprzedana przez p. Godlewskiego Rusinom. Interpelanci podają nazwiska poszczególnych Rusinów i ilość morg pola nabytego przez nich z tej parcelacji zaznaczając, że nie mają ostatecznie nic przeciwko nabywaniu części parcelacyjnej ziemi przez Rusinów ale w tym wypadku idzie o co innego, albowiem p. Godlewski sprzedał większą część ziemi w ręce obce i użył pieniądze uzyskane za rozparcelowaną pomiędzy Rusinów ziemię na zakupno majątku w Poznańskiem.

W stosunku do chłopów polskich sprzedających ziemię we Wschodniej Małopolsce w ręce polskie czy obce i kupujących następnie posiadłości w Poznańskim wydane rozporządzenie zabraniające im prawa przewłaszczenia nabytych majątków. Podpisani interpelanci sądzą, że jednakową miarkę powinno się stosować we wszystkich podobnych wypadkach. Natomiast do p. Godlewskiego tej miarki nie zastosowano. Wobec tego podpisani zapytują pana ministra: 1) czy wiadomem mu jest fakt powyższy? 2) czy pan minister wyda rozporządzenie przymusowego wykupu nabytego przez p. Godlewskiego majątku na cele reformy rolnej.

Krwawy wiec żydowski w Warszawie.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 26. listopada.

(M) Wczoraj odbył się w Warszawie przed gminą żydowską krwawy wiec, w czasie którego część demonstrantów zdemolowała doszczętnie kancelarję gminy żydowskiej łamiąc sprzęty, tłukąc szyby, niszcząc archiwa i całą kancelarję. Przyczyną tego krwawego sporu była sprawa budowy własnego gmachu dla żydowskiej Strzechy akademickiej. Szło o wybór placu, przyczem gmina żydowska wyznaczyła jeden z placów przeciw czemu wystąpił rabinat i ludność ortodoksyjna. Bójka, o której powyżej mowa zaszła między ortodoksami i nieortodoksami. Policja dokonała aresztowań. Wdrożone śledztwo wykaże jakiego rodzaju elementy doprowadziły do tego zajścia.

Wielkie zainteresowanie wyborami w Anglji.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 27. listopada

(M) Z Londynu donoszą, że w obecnej kampanji wyborczej zgłoszono kandydatów poselskich więcej aniżeli kiedykolwiek przedtem, w historji parlamentaryzmu angielskiego. Kandydatur konserwatywnych postawionych zostało 320, liberalnych 450, kandydatów partji pracy 412, a nadto 15 kandydatów stojących poza głównemi stronnictwami. Czterdziestu kandydatów, przeważnie konserwatywnych uzyska mandat bez głosowania wyborców, ponieważ nie przeciwstawi się im żadnych kontrkandydatów. Kandydatur kobiecych zgłoszono 48, a więc o 4% więcej aniżeli przy wyborach poprzednich a o 22 więcej aniżeli przy wyborach z r. 1918

Poseł p. Bobrowski zostanie wydany sądom.

WARSZAWA 28. listopada.

(M) Sprawa wydania sądom posłowa Marka, Bobrowskiego, i Stanczyka za udział w wypadkach krakowskich był dziś przedmiotem obrad klubu parlamentarnego PSL. Po długiej dyskusji w której brali udział posłowie Pawłowski, Bryl, Dabrowski, oraz kilku senatorow uchwalono oświadczyć się przeciw wydaniu posła Marka natomiast zgodzić się na wydanie posłów Bobrowskiego i Stanczyka.

Nie Sikorski, lecz Skierski.

Dzisiejsza PAT prostuje swą wczorajszą wiadomość o powołaniu gen. inspektora armji w Krakowie: został min. nie gen. Sikorski, lecz gen. Leonard Skierski.

Trylion marek na studjum rolnicze w Wilnie.

Warszawa, 28. listopada.

Jak donosi Kurjer Warszawski, ziemianka Umiastowska przeznaczyła na cele ufundowania wydziału rolniczego na uniwersytecie wileńskim hojny dar w sumie 67.000 ft. szterl. w tejże walucie. W przeliczeniu marki polskie daje to blisko 1 trujlon Mk.

Szafy fioletowe dla adwokatów.

Warszawa, 28. listopada

Z dniem 1. grudnia b. r. adwokaci, występujący w sądach i urzędach, mogą używać szarf fioletowych, ze znakiem orła białego i z napisem „Prawo, Ojczyzna, Honor“.

Sprawa rotmistrza Puslowskiego.

(Telefonem od naszego koresp.).

Warszawa 28 listopada

(M) Rotmistrz Ksawery Puslowski, który został za swój list do Legionistów usunięty ze stanowiska zastępcy adjutanta generalnego Prezydenta pociągnięty będzie niezależnie od tego do odpowiedzialności za naruszenie odpowiednich przepisów ustawy wojskowej zaś co do meritum sprawy sądowej skierowano na drogę oficerskiego sądu honorowego.

Dwaj komuniści przed sądem.

Trzeciego zastrzelano w Monachjum.

Lwów d. 29 listopada.

(d) Jak wiadomo w lecie policya aresztowała komunistów Lekera, Schüsla i Buchsbauma pod zarzutem głównej zdrady a prokuratura lwowska po przeprowadzenem śledztwie przeciw nim wygotowała akt oskarzenia.

Następnie Loker, który miał być wymieniony za arcyb. ks. Cieplaka, uwięzionego przez bolszewików, został z więzienia przy ul. Batorego wypuszczony za kaucyą na wolną stopę. Po opuszczeniu murów więziennych Loker uciekł poza granice państwa polskiego i wziął czynny udział w zaburzeniach komunistycznych Mona chium, gdzie został zastrzelony w walkach ulicznych.

Po ucieczce Lokera również Schüssel i Buchsbaum mieli być wypuszczeni za kaucyą, jednak sąd ustalił ją w takiej wysokości, że oni nie zdołali zebrać tych pieniędzy. Wobec tego wkrótce obaj staną przed sądem na rozprawie, której przewodniczyć będzie r. Niewiadomski.

Zwycięstwo posła Reicha

WARSZAWA 28, listopada.

(M) Długa walka o wpływy w kole żydowskiem w Sejmie między posłem Rejchem a Grünbaumem zakończyła się w dn,y dzisiejszym zwycięstwem w kiernnku reprezentowanego przez p. Reicha. koło żydowskie wybrało p. Reicha prezesem Koła. Dotąd Koło nie miało stałego prezesa natomiast miało prezydjum które zbiorowo kierowało polityką klubu.

Jakie czynsze i dodatki płacić będziemy w grudniu.

Lwów, 29 listopada

Wczoraj wieczór odbyło się ogólne zebranie asesorów Urzędu rozjemczego dla spraw najmu we Lwowie, celem rozpatrywania kwestji ewentualnej podwyżki ryczałtu na wydatki połączone z administracją kamienic.

Uchwalono podwyższyć z dniem 1 grudnia b. r. stosowany obecnie ryczałt na administrację ośmiokrotnie, Do powyższego ryczałtu dolicza się ponadto podwyższone przez Radę Miejską podatki t, j, wodociągowy i od lokali,

W uwzględnieniu tych podwyżek ustalono nowe mnożniki, które wynosić będą:

A) Przy mieszkaniach: przy czynszu przdwojennym od 1 do 50 koron 17.282—od 51 do 150 k 17.462—ponad 150 k ·17.642 —w mieszkaniach powyżej 6 pokoi 21.242½.

B) Przy sklepach i lokalach przemysłowych: — przy czynszu przedwojennym od 1 do 50 koron 22.084—od 51 do 150 k 22.264—ponad 150 k 22.444.

Czynsz płacony w czerwcu 1914 roku pomnożony przez odnośny mnożnik daje kwotę, którą należy płacić w markach polskich za grudzień tytułem czynszu wraz z wszystkiemi dodatkami i podatkami gminnemi.

Dla przykładu podajemy następnjące obliczenia: Jeżeli czynsz miesięczny wynosił przed wojną 50 kor, to wypada za mieszkanie 864,100 M zaś za sklep 1,104.200 M.; jeżeli wynosił 100 koron to wypada za mieszkanie 1,746.200 M., zaś za sklep 2,225.400 M.; jeżeli wynosił 150 kor. to wypada za mieszkanie 2,619.300 M. zaś za sklep 3,339.600 M.; jeżeli wynosił 200 kor. to zamieszkanie do 6 pokoi wypada 3,528.400 M.; powyżej 6 pokoi 4,248.500 M. zaś za sklep 4,488.800 M.

Ojciec św. zwołuje Konsystorz.

Rzym. Ojciec św. postanowił zwołać tajny konsystorz na dzień 20 grudnia zaś dnia 23 grudnia odbędzie sie konsystorz publiczny. Jak przewidują nastąpi mianowanie wielu nowych kardynałów Pewnem jest, że będzie mianowanych 3 Hiszpanów, 2 Włochów i 2 Amerykanów.

Antyfrancuskie demonstracje w Turynie.

Warszawa, 28. XI.

(J) W Turynie we Włoszech przyszło do demonstracji tłumów faszystów przed konsulatem francuskim. Policja z trudem rozproszyła demonstrantów. Przyczyną zajścia było nieporozumienie wynikłe między pewną mieszczanką turynską a dyrektorem jednej z większych firm francuskich, którego listem czuła się dotknięta.

Wydzierżawienie monopolu tytoniowego ?

Warszawa, 28. listopada.

(J) Kursują tu uporczywe pogłoski jakoby rząd polski miał zamiar wydzierżawić państwowy monopol tytoniowy pewnemu konsorcjum prywatnemu zagranicznemu na lat 45, za 250 miljonów franków szwajcarskich, przyc em konsorcjum to podejmuje się rzekomo podnieść wpływy akcyzowe według zasad waloryzacji.

Telegramy.

Potworny czyn obłąkańca. W pewnej miejscowości morawskiej rozkopano grób zmarłej przed kilku laty kobiety i skradziono czaszkę. Czynu dopuścił się pewien osobnik, namiętnie uprawiający spirytyzm, i wskutek tego cierpiący umysłowo. Od wielu nocy we śnie widział „wielkiego czarnego psa, mającego głowę zmarłej“, Pod wpływem manji prześladowczej, że ściga go duch zmarłej, dokonał znieważenia grobu.

Budienny mianowany został członkiem głównej komisji do spraw kawalerji przy sztabie generalnym.

Rozstrzelanie atamana powstańczego. Na mocy wyroku trybunału sow. został rozstrzelany ataman powstańczy Nagorny. Oddział tego atamana czynny był w guberni Połtawskiej od 1920 r. Sąd sow. miał stwierdzić, że ataman działał w porozumieniu z atamanem Petlurą.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa,28 listopada

(M)W dniu 25 bm wygasł termin ustawy o rekwizycji mieszkań, Odtąd więc mieszkania nie mogą być wcale rekwirowane-

Nowe konsulaty St Zjed w Polsce

Warszawa. .27. Listopada

Dienniki. podają, że od 1 Lipca 1924 roku rząd Stanów Z jednoczonych utworzyć ma 5 wicekonsulatów w Polsce. A mianowici we-Lwowie, Krakowie, Wilnie,Poznaniu iŁodzi.

Banda rozbójnicza postrachem Pokucia.

Miniatura słynnego Muchy, — Członkowie bandy — Organizacja. — „Za zdradu towarytwa daju hołou“ — „Ataman Mojesei,

(Oryginalna korespondencja „Gazety Porannej“).

Dzięki uprzejmości naczelnika Urzędu śledczego P. P. w Stanisławowie p. nadkomis. Tilpa, uzyskał nasz sprawozdawca olbrzymi materjał informacyjny, tyczący się istnienia, działalności a w końcu zlikwidowania groźnej i niezwykle silnie zorganizowanej bandy rozbójniczej, będącej przez rok przeszło postrachem kilku powiatów Pokucia. —

W jesieni ubiegłego roku zorganizowała się na Pokuciu silna banda rozbójnicza, na czele której stanął groźny Koźma Własijczuk dezerter z W. P. Do pomocy przybrasobie kilkunastu zdrowych, silnych i na wszytko zdecydowanych parobczaków, również przeważnie dezerterów i wspólnie stali się postrachem całego Pokucia, a głównie powiatów kołomyjskiego, peczeniżyńskiego i kosowskiego. W śmiałości dokonywanych napadów i rabunków nie ustępowała banda w niczem bandzie słynnego Muchy, bo na wzór Muchy prowadziła również wybitną działalność antypaństwową, zapomocą sabotaży i agitacji.

Członkami bandy są: Ołeksa Ławruk, Semen Uhryńczuk, Onufry Kusznir, Wasyl Kusznir, Onufry Hajowy, Mojesej Hajowy, Hry Hajowy, Ilko Filipów, Michał Tafijczuk, Wasyl Fesiuk i Dmytro Fesiuk a jako naczelnik bandy Koźma Własijczuk. — Wszyscy w wieku od 20—28 lat, kawalerowie, pochodzący częścią z samej Kołomyji, częścią z Werbiąża niżnego pow. Kołomyja. Banda posiada sprężystą organizację, którą cechowało przedewszystkiem ślepe posłuszeństwo i dyscyplina a członkowie jej związani byli specjalną przysięgą, która kończyła się słowami „Za zdradu towarystw daju ołowu“. —

W razie potrzeby banda cała pzekradała się przez granicę do Rosji powracając znów do kraju z bogatem materjałem informacyjnopolitycznym tak, że wszyscy jej członkowie przesiąknięci są na wskroś bolszewizmem. Stwierdzonem zostało, że jeden z jej członków Mojesej Hajowy kazał się ludności wiejskiej nazywać „atamanem“ Mojesejem i często ukazywał się przebrany za oficera bolszewickiego.

(h)WŁAMANIA I KRADZIEŻE Do mieszkania Izraela Sigala urz. pryw. zam. przy. ul. Źródlanej 31 włamali się wczoraj niewyśledzeni narazie sprawcy i skradli biżuterję wart.500 milj.- Gertruda Wertschowa zam. ul. Gródecka 28 doniosła iż z mieszkania skradziono jej wczoraj biżuterję wart. 510 milj.

TOW. LEKARZY WETERYNAR. Posiedzenie naukowe odbędzie się w sobotę, d. 1 grudnia br. o godz. 6-tej w sali Nr. V Akad. med. wet. Doc. Dr. Alfred Trawiński: „Ocena spożywalności mięsa bydła rogatego dotkniętego gruźlicą“.

40 TYSIĘCY SZPIEGÓW jak donoszą z Moskwy, ilość szpiegów, utrzymywanych przez czerezwyczajkę, ostatnio powiększona, sięga obecnie w samej Moskwie liczby 40 tysięcy,

WIELKI SKANDAL KARCIANY W RZYMIE. W stolicy Włoch zdemaskowano w trzech najprzedniejszych klubach arystokratycznych szereg „dobrze urodzonych“ osób, książąt, hrabiów, senatorów, generałów i posłów — jako fałszywych graczy. Donosicielami byli dwaj arystokraci, którzy się w owych klubach, „spłukali“ doszczętnie

WROCŁAW STACJĄ ŚWIATOWEJ LINJI LOTNICZEJ. Znane Zakłady aeronautyczne Junker urządzają połączenie napowietrzne Lizbona-Władywostok (czyli przez całą Europę i Azję) oraz Londyn-Persją przez Wrocław, który w ten sposób stanie się osią napowietrznej żeglugi

SPIS LUDNOŚCI W WILNIE odbędzie się wkrótce. Przygotowania wtoku.

Kronika.

Lwów, 28 listopada.

Redaktor naczelny „Gazety Porannej“ przyjmuje codziennie w redakcji w godz. 12—1 po poł. (Telef. nr. 230).

Telefon nowy Akcyjnej Spółki Wydawniczej posiada nr. 1238. Podajemy go, zmiana bowiem aparatu wywołuje wiele nieporozumień.

(h)Śmierć przez zaczadzenie. Michalina Klink, zam. przy ul. Świętokrzyskiej 4, zmarła wczoraj w nocy wskutek zaczadzenia się węglem. Lekarz dzielnicowy polecił odstawić zwłoki do instytutu medycyny sądowej

(h) WŁAMANIE DO TAPICERA. Nieznany sprawca włamał się do sklepu tapicera Hermana Kocha przy ul, Skarbkowskiej 15 i skradł tam plusz wart.80 milj.

(h) PAPIEROSY NA PASEK Organa policyjne na dworcu kolejowym zakwestjonowały wczoraj 100 kg papierosów „Sport“ nadanych przez niejakiego Kohna. W pace znaleziono karteczkę z napisem „Dr. Friedman“. Spedytor Fruchs ,pod którego adresem skrzynia nadeszła ,nie wie dla kogo jest przeznaczona. Władze skarbowe papierosy te zakwestjonowały.

(h) WYDALIŁ SIĘ Z OCHRONKI. Anna Słobodzińska, administratorka ochronki im. Piłsudzkiego, zawiadomiła policję, iż 13 letni uczeń Wł.Pryhutko wyszedłszy onegdaj do szkoły,więcej nie powrócił.

OGŁOSZENIA.

UNIEWAŻNIAM zgubioną książeczkę odroczenie służby wojskowej wystawioną przez P, K, U, Lwów na nazwisko Jan Roth,

WDOWIEC SAMOTNY, Polak, na poważnem stanowisku, zamożny poszukuje starsz. panny lub wdowy w celach matrym,

Wymagana intelegencja, miła powierzchność, dobroć. — Majątek pożądany.

Zgłoszenia pod „Poważnie a szczerze“ do administr. gazety,

Z TEATRU.

TEATR WIELKI:
Czwartek 29 bm. „Noc Listopadowa“
Piątek 30. bm. „Walkirja“.

TEATR MAŁY:
Czwartek 29. bm. „Kochanek od serca“.
Piątek 30. bm. „Pokojówka szuka miejsca“.

TEATR NOWOŚCI:
Piątek 30. bm. „Księżniczka Olala“.
Czwartek 29 bm „Księżniczka Olala“

JUBILEUSZ PAULINY RYBICKIE-

We wtorek 4 grudnia scena lwowska złoży hołd 35-cio letniej pracy bardzo zasłużonej artyski p, Rybickiej, która wystąpi w popisowej swej roli „Małgorzaty w Popychadle“ Szutkiewicza Reżyseruje p, Okornicki a obsada będzie złożona z najlepszych sił. Publiczność nasza, która darzy wielkimi względami Jubilatkę wypełni niewątpliwie teatr do ostatniego miejsca, Sprzedaż biletów rozpocznie się już w niedzielę rano,

TYLKO DO 3, GRUDNIA SPRZEDAŻ ABONAMENTÓW do wszystkich teatrów miejskich odbywa się w głównym gmachu. po tym terminie bezwarunkowo nie będzie wydawało się żadnych abonamentów

„SĘDZIOWIE“

Repertuar „Młodej Scenki“, W sobotę dnia 1 grudnia „Sędziowie“ trag, St. Wyspiańskiego, Pocz. o godz, 8 wiecz,

Giełda.

Z dnia 28 listopada

Giełda zurychska

Notowania wstępne z dnia 28 bm. Holandja 217. 90, Nowy York 571: Londyn 24, 98, Paryż 30, 70, Medjolan 24, 70, Praga 16, 65, Budapeszt 0. 03, Bukareszt 2, 95, Belgrad 6. 50, Sofja 4, 50, Wiedeń 0,0080 i pół. Austr. stempl. 0, 0080. 1/2

Giełda warszawska.

Warszawa 28 Listopada.

(M) w Gdańsku notowano markę polską 1945 do 1.945 guldenow za miljon Przekazy na Warszawę 1546. do 1554. w Berlinie notowano przekaz na Katowice 133.300 tys do 136. 700 tys. w Zurychu Bank Związkowy notował marki polską 0,0001 1/2 do 0,0002 1/2.

Obroty pozagiełdowe.

Lwów, 28. listopada.

Dolary amer. 3700 tys. Korony austr. 260, złoto 20 kor. = 420 dol.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz 1-szpaltowy milimetrowy w ogłoszeniach zwykłych 10.000 Mp., w nadesłanem 30.000 Mp., [illegible] w tekście (kro[illegible]) [illegible] na pierwszej stronie 75.000 Mp., za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach 6.000 Mp. [illegible] 20.000.000 Mp. [illegible] dla poszukujących pracy 5.000 Mp., jedna cała strona w ogłoszeniach [illegible] — Ogłoszenia [illegible] korespondencje prywatne [illegible] cała strona pierwsza [illegible] 80.000.000 Mp. — Ogłoszenia zamiejscowe o 25% drożej. — [illegible] osobne stronice [illegible] 25% — Odpowiedzialności za [illegible] nie przyjmuje się.

[illegible]żytość pocztową opłacono ryczałtem. — Prenumerata miesięczna 800.000 Mk. — Z dostawą na miejscu lub z przesyłką pocztową 900.000 Mk.— Za granicą 1,000.000 Mk. Adres Redakcji: Lwów, ul. Chorążczyzny 81. (Tel. 78 i 15)., Administracji: Lwów, ul. Podwale 3 (Tel. 73). Telefon Redaktora naczelnego 230. Telefon domowy Redaktora naczelnego 192.

Odpow. [illegible] JAN MACHALSKI.

Z drukarni Polskiej pod zarz. Z. Kiełbusiewicza we Lwowie.